

Tafsiira Suuratu Ar-Ruum-Kutaa 15

Description

Duumessa Keessaa Eenyutu Rooba gadi dhangalaasu dandaâ€™aa?

Duumessi wanta adii harkaan qabamu hin dandeenyedha. Wanta harkaan qabamee cuunfamuu hin dandeenye keessaa eenyutu bishaan dhangalaâ€™aa kana baasaa? Namoonni addunyaa guutuu osoo walitti qabamanii duumessa kana keessa copha bishaani baasu dandaâ€™uu? Gonkumaa hin dandaâ€™an. Kanaafu, eenyutu duumessa kana keessaa bishaan baasa ree? Deebiin:

﴿أَللّٰهُ الَّذِي يُرْسِلُ الرِّيحَ فَتُثِيرُ سَحَابًا فَيَبْسُطُهُ وَ فِي السَّمَاءِ كَيْفَ
يَشَاءُ وَيَجْعَلُهُ وَ كِسَفًا فَتَرَى الْوَدْقَ يَخْرُجُ مِنْ خَلْلِهِ فَإِذَا أَصَابَ
بِهِ مَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ إِذَا هُمْ يَسْتَبْشِرُونَ ﴿٤٨﴾ وَإِنْ كَانُوا مِنْ قَبْلِ
أَنْ يُنَزَّلَ عَلَيْهِمْ مِنْ قَبْلِهِ لَمُبْلِسِينَ ﴿٤٩﴾﴾

â€œRabbiin Kan bubbee erguudha, ishiinis duumessa ni sochoofti. Akka fedhettis samii keessa isa diriirsa, addaan kukkutamaas isa taasisa. Roobas jidduu isaatii kan bahu argita. Yeroma Inni [roobaan] gabroota Isaa irraa namoota fedhe tuqe, yeroma san isaan ni gammadu. Isaan duraan osoo roobni isaan irratti hin buâ€™in dura abdi murattoota turan.â€¢ Suuratu Ar-Ruum 30:48-49

â€œRabbiin Kan bubbee erguudhaâ€¢ bubbee haala adda addaatin kan ergu Rabbii tokkicha. Isaan ala bubbee dachii fi samii jidduu kan oofu hin jiru. Osoo namoonni addunyaa guutuu walitti qabamanii bubbee erguu dandaâ€™uu?

â€œishiinis duumessa ni sochoofti.â€¢ Kana jechuun bubbleen duumeessa sochoofti. â€œAkka fedhettis samii keessa isa diriirsa, addaan kukkutamaas isa taasisa.â€¢ Kana jechuun Rabbiin akka fedhetti duumessa kana samii keessa bittineessa. Addaan kukkutamaa walirra tuulames godha. [\[1\]](#)

â€œRoobas kan jidduu isaatii bahu argitaâ€¢ kana jechuun yaa nama ilaalu! Murtii Rabbiitiin, beekumsaa fi ogummaa Isaatiin duumessa jidduu rooba gadi jigu argita. Rooba duumessa keessaa dhangalaâ€™u kana hamma isaa, akkaata itti buâ€™u, eessatti akka buâ€™u Rabbii oltaâ€™aa malee kan biraa murteessu dandaâ€™aa?

â€œYeroma Inni [roobaan] gabroota Isaa irraa namoota fedhe tuqe, yeroma san isaan ni gammadu.â€ Kana jechuun Rabbiin subhaanahu gabroota Isaa irraa namoota fedhe bakka haajaa isaanii irratti rooba yoo buuse, yoosu isaan ni gammadu. Roobni waan isaaniif roobef ni mirqaanu.

â€œIsaan duraan osoo roobni isaan irratti hin buâ€™in dura abdi murattoota turan.â€ Kana jechuun namoonni kunniin roobni isaaniif roobun dura, rooba irraa abdii kan muratanii fi dhamaâ€™an turan. Dandeetti rooba itti roobsanii mataa ofii, lafa, horii isaanii itti obaasanii fi haajaa biroo itti bahan gonkumaa hin qaban turan. Rooba samii irraa buusu waan hin dandeenyef abdii murattoota taâ€™an. Namoota abdii muratan kanaaf rooba kan buuse Rabbiidha. Rahmata isatiin rooba roobsee isaanii fi horii isaanii obaasa. Kanaafu, mee ilaali gara buâ€™aa rahmata Isaa!

فَانظُرْ إِلَىٰ مَا ثِرَ رَحْمَتِ اللَّهِ كَيْفَ يُحِيِّ الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتَهَا إِنَّ

ذَلِكَ لَمْحِيَ الْمَوْتَىٰ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ

Kanaafu, gara buâ€™aa rahmata Rabbii ilaali-akkamitti dachii duâ€™a ishii booda jiraachise. Dhugumatti Kan [kana hojjate], warroota duâ€™an ni jiraachisa. Inni waan hundaa irratti Dandaâ€™aadha.â€ Suuratu Ar-Ruum 30:50

Yaa nama xinxalluu fi hubatu, mee gara buâ€™aa rahmata Rabbii ilaali! Akkamitti bishaan samii irraa buusun dachii duute biqiltoota magarsee jiraachisu ilaali. â€œbuâ€™aa rahmata Rabbii ilaaliâ€ Jedhu ilaachisee mufassiroonni asitti rahmanni â€œeroobaâ€ jedhanii jiru. Kanaafu, hiikni isaa: â€œegara buâ€™aa roobaa Rabbiin duumessa irraa buusuu ilaali, akkamitti Rabbiin dachii duute rooban jiraachisee biqiltoota fi marga magarsiisu![\[2\]](#)

â€œDhugumatti Kan [kana hojjate], warroota duâ€™an ni jiraachisa.â€ Kana jechuun dachiin erga duute booda kan jiraachise, warroota duâ€™anis yeroo fedhetti ni jiraachisa. Guyyaa Qiyaamaa qorannoo fi jazaaf namoota duâ€™an hunda ni jiraachisa. â€œInni waan hundaa irratti Dandaâ€™aadhaâ€ Wanta fedhe argamsiisu yoo fedhe, wanta san argamsiisuu irratti dandaâ€™aadha. Wanta fedhes dhabamsiisu yoo fedhe, isa dhabamsiisu irrattis dandaâ€™aadha[\[3\]](#) Wanti Isa dadhabsiisu fi itti ulfaatu tokkollee hin jiru.

Wanta hunda hojjachuu irratti dandaâ€™aa erga taâ€™ee, duâ€™aan booda namoota ni kaasaa jechuudha.

Qananii erga argatanii booda yommuu rakkoon nama tuqu kafaru

Namoonni yeroo qananii argatan ni gammadu, keessumayyu erga abdii kutanii booda wanta jaallatan yoo argatan garmalee gammadu. Yeroo kanatti namoonni bakka lamatti qoodamu: 1ffaa-Rabbiif galata kan hin galchine. â€œHumna kiyyaan argadheâ€ jedhee kan of tuulu. 2ffaa-Nama Rabbiif galata galchu.

Namoonni ramaddi tokkoffaa qananii erga argatanii booda qananiin kuni yoo isaan irra fudhatame, abdi kutu. Rabbiitti ni kafaru. Qananii duraan isaaniif kenne ni waakkatu. Aayan armaan gadi amala namoota akkanaa ibsiti:

وَلِئِنْ أَرْسَلْنَا رِجَالًا فَرَأُوهُ مُصْفَرًا لَظَلَّوْا مِنْ بَعْدِهِ يَكْفُرُونَ ٥١

â€œOsoo bubbee erginee [midhaan isaanii] daalachaaâ€™a taâ€™ee arganii, isa booda kan kafaran taâ€™u.â€ Suuratu Ar-Ruum 30:51

Kana jechuun osoo midhaanii fi biqiltoota isaanii irratti bubbee badduu erginee midhaan isaanii bubbee tanaan kan badee fi magariisa booda daalachaaâ€™a taâ€™ee arganii, san booda Rabbiitti kafaruu fi qananii Isaa waakkachuu itti fufu.[\[4\]](#)

â€œdaalachaaâ€™a taâ€™eeâ€ kana jechuun bubbee tanaan gogee caccabuudha. â€œisa boodaâ€ kana jechuun midhaan daalachaaâ€™aa taâ€™uun booda.

Rabbiin azza wa jalla dachii duâ€™a ishiitiin booda erga jiraachisee fi bubbee itti ergee midhaan daalachaaâ€™ee, daalachaaâ€™uu booda midhaan kuni ni bada. Kuni Isa irraa qormaata. Gammachuu fi buâ€™aa rahmataa erga arganii booda kan kafaran taâ€™u. Ni jedhu: kuni akkamitti taâ€™a, roobni dhufee rooba, dachiinis ni jiraatti, ergasii bubbleen tuni dhuftee midhaan kana balleessiti. Kanaafu, isaan ni kafaru. Qananii Rabbii kan duraani ni dagatu. Kuni qormaata keessaa tokko. Kuni jecha Rabbii kana keessa seena:

وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يَعْبُدُ اللَّهَ عَلَى حَرْفٍ فَإِنْ أَصَابَهُ خَيْرٌ أَطْمَانَ بِهِ وَإِنْ أَصَابَهُ فِتْنَةٌ أَنْقَلَبَ عَلَى وَجْهِهِ خَسِرَ الدُّنْيَا وَالآخِرَةَ ذَلِكَ هُوَ
الْخَسْرَانُ الْمُبِينُ ١١

â€œNamoota keessaa nama [amantii irraa] moggaatti taâ€™ee [shakkiin] Rabbiin gabbarutu jira. Yoo toltuun isa tuqe, isatti (toltuu kanatti) tasgabbaaâ€™a. Yoo rakkoon isa tuqxe immoo fula isaa irratti garagala (amantii irraa duubatti deebiâ€™a). Inni addunyaa fi Aakhiraan kasaare. Suni isumatu kasaaraa ifa bahaadha.â€ Suuratu Hajj 22:11

Yommuu Rabbiin bubbee tana ergee midhaan isaanii qaamaâ€™e badu, balaa kana kufriin osoo hin taâ€™in obsaan qunnamuun isaan irra jiraa ture. Balaa kana irratti obsuu qabuu turan. Namni obsuu mindaa isaa lakkofsa (hisaaba) malee isaaf kennama waan taâ€™eef[\[5\]](#)

Kitaabban wabii:

[1] Tafsiir Qurâ€™aanil Kariim-Suuratu Ar-Ruum, fuula-308 [2] Tafsiir Xabarii-18/523 [3] Maâ€™aariju Tafakkuri wa daqaaâ€™iqu tadabburi 15/177-180 [4] Tafsiir Muyassar-410 [5] Tafsiir Qurâ€™aanil Kariim-Suuratu Ar-Ruum, fuula-327

Date Created

September 24, 2020

Author

admin